

Modul

Att undervisa om socialtjänsten

Soc för unga

SOLLENTUNA KOMMUN

www.sollentuna.se

Att undervisa om socialtjänsten

Mål

Att de som deltar i arbetet enligt modulen får kunskap som utvecklar sin undervisning om socialtjänsten.

Syfte

Att utveckla undervisning om socialtjänsten i skolan.

Målgrupp

SO-lärare och elevhälsa.

Genomförande

Rektor har ansvar för att skapa möjlighet för arbete enligt modulen och bestämmer tillsammans med SO-lärare och elevhälsa när de olika momenten ska genomföras. Detta kan förslagsvis göras på APT då även projektledare kan bjudas in för allmän information om Soc för unga till all personal på skolan.

Bakgrund

Idén att utforma en modul kring undervisning om socialtjänsten kommer från Gärdesskolan, pilotskola i projektet "Framtidens socialtjänst för unga" och samverkanspart i arbetet med att implementera undervisning om socialtjänsten på fler skolor.

Moment A – individuell förberedelse (totalt ca 1 timme)

- Du läser själv litteratur och tittar på filmer för att förbereda dig inför de kommande momenten.
- Detta görs på avsatt tid.

Moment B – kollegialt lärande (totalt ca 1-2 timmar)

- Arbete tillsammans med kollegorna.
- Detta görs avsatt tid.
- Momentet kan genomföras på skolan med eller utan stöd från projektledning.
- Workshops i det här momentet kommer också att ordnas centralt inom projektet.

Moment C – aktivitet (antal timmar beror på hur du väljer att lägga upp undervisningen)

- Arbete som utförs tillsammans med kollegorna eller i klassen.
- Detta arbete görs på lektionstid eller på avsatt tid.

Moment D – gemensam uppföljning (totalt ca 1-2 timmar)

- Gemensam reflektion och sammanfattning av arbetet som utförts.
- Detta görs på avsatt tid.
- Momentet kan genomföras på skolan med eller utan stöd från projektledning.
- Workshops i det här momentet kommer också att ordnas centralt inom projektet.

Moment A (att läsa)

Bakgrund

En kartläggning bland barn och unga i kommunen som gjordes under år 2015 visade att de allra flesta inte vet något alls om socialtjänsten. De som har någon kunskap har oftast en negativ uppfattning. Kartläggningen visade också att barn och unga förväntar sig att få den här typen av viktig samhällsinformation via skolan.

Med kartläggningen som grund genomförde Gärdesskolan och Socialkontoret år 2016 ett pilotprojekt som bland annat ledde fram till att en lärarhandledning togs fram för undervisning om socialtjänsten. I lärarhandledningen motiveras elevers kunskap om socialtjänsten som en betydelsefull del av läroplanens mål och av det centrala innehållet för ämnet samhällskunskap.

Socialtjänsten – en översikt (Hämtat från lärarhandledningen)

Det här är socialtjänsten

Alla barn har rätt att må bra, vara trygga och ha någon som tar hand om dem. Vårdnadshavare ska ta hand om sina barn tills de har fyllt 18 år. En vårdnadshavare är en vuxen som ansvarar för att ta hand om barnet, oftast en förälder. Men ibland kan det bli för jobbigt för vuxna att ta hand om allt på egen hand. Då kan de få hjälp av socialtjänsten.

Socialtjänsten tillhör kommunen. I Sollentuna är socialtjänsten en del av socialnämnden. Socialtjänsten består av olika avdelningar. En som vänder sig till vuxna och en som vänder sig till barn och unga. På avdelningen för vuxna arbetar man bland annat med socialpsykiatri, missbruk och ekonomiskt bistånd. Nedan följer mer detaljerade beskrivningar av hur Avdelning för barn och unga arbetar.

Familjer kan få stöd och hjälp av socialtjänsten

Kanske mår barnet eller ungdomen dåligt för att föräldrarna/vårdnadshavarna mår dåligt, eller gör dumma saker. Det kan vara till exempel om de:

- Bråkar med barnet eller med varandra
- Inte kan ta hand om barnet på ett bra sätt
- Dricker för mycket alkohol
- Tar droger
- Mår väldigt dåligt av olika anledningar, till exempel är psykiskt sjuk
- Slås eller hotar
- Inte har tillräckligt med pengar

Om barnet eller ungdomen själv mår dåligt

Om barnet eller ungdomen själv mår dåligt eller gör saker som inte är bra kan han eller hon behöva hjälp av socialtjänsten. Hos socialtjänsten kan man till exempel få hjälp om man:

- Tar droger eller dricker för mycket alkohol
- Har gjort något brottsligt
- Ofta blir väldigt arg
- Slås ofta
- Har blivit utsatt för sexuella övergrepp
- Är orolig för hur ens föräldrar mår
- Någon i familjen blir slagen
- Är rädd att bli bortgift
- Har något annat i livet som gör att man mår dåligt

Några viktiga saker som socialtjänsten vill att barn och ungdomar ska veta

- Det finns hjälp och stöd att få
- Alla har rätt att må bra
- Alla barn och unga har rätt att få prata med någon som lyssnar
- Barn och ungdomar har rätt att bli tagna på allvar

Socialtjänsten i Sollentuna, eller soc som många kallar det, har ansvar för att hjälpa och stötta alla som bor i kommunen. Det gäller också barn och ungdomar som kommit som flykting till Sverige.

Hos socialtjänsten jobbar bland annat socialsekreterare, fältare och behandlare. De flesta sitter i det stora bruna kommunhuset i Sollentuna Centrum. Socialtjänsten vill att barn och ungas föräldrar ska förstå hur de mår och hur de har det. Socialtjänstens uppgift är att tillsammans med barnet och familjen försöka hjälpa dem att få det bättre.

Mer läsning, material och filmer finns på:
sollentuna.se/lararhandledning > Modul A

Utvärdering innan arbetet påbörjas

- Digitalt frågeformulär till lärare/skolkurator innan undervisning om socialtjänsten påbörjas. Frågeformuläret skickas ut med e-post och fylls i via länk.
- Digital enkät till elever innan undervisning om socialtjänsten påbörjas. Forskare/medforskare från FoU Nordväst bjuds in till lektion för att informera om, och administrera, enkäten till eleverna.
- Eventuella fokusgruppsintervjuer med elever.

Moment B

SO-lärare och elevhälsa diskuterar några eller alla av följande frågor på avsatt tid:

- Tycker du att texten "Socialtjänsten – en översikt" går att använda i undervisningen? Om ja, varför? Om nej, varför inte?
- Fanns det något i texten "Socialtjänsten – en översikt" som du inte kände till sedan tidigare?
- Vilka erfarenheter har du av undervisning om socialtjänsten?
- Hur kommer det sig, tror du, att det inte är så vanligt att elever får lära sig om socialtjänsten i skolan?
- Vilka förhågor har du eller vilka svårigheter kan finnas när det gäller att föra in undervisning om socialtjänsten i din skola?
- Vilka förväntningar har du eller ser du några möjligheter när det gäller att föra in undervisning om socialtjänsten i din skola?
- Vilken information om socialtjänsten tycker du är viktigast för eleverna att få med sig från undervisningen?
- Vilka förberedelser behöver finnas hos elevhälsan i samband med undervisningen?
- Kan elevhälsan vara ett stöd i undervisningen och i så fall hur?

Ta del av andra lärares erfarenheter av att undervisa om socialtjänsten och hur de har fått in undervisningen i läroplanens olika moment

- Film och praktisk information läggs upp på Sollentuna.se hösten 2018.

Om möjligt, gör klassrumsbesök/auskultera en annan lärares lektion

- Fyll i digitalt frågeformulär i samband med klassrumsbesök/auskultation. Länk till frågeformuläret skickas ut via e-post.
- Avsätt gemensam reflektionstid före och efter klassrumsbesöket/auskultationen.

Moment C

Planera och genomför undervisning om socialtjänsten med stöd av lärarhandledningen och de erfarenheter och slutsatser du dragit i Moment B:

- Ta i första hand stöd av skolkurator i genomförandet av undervisningen.
- Det går också bra att vid behov bjuda in projektledare och/eller medprojektledare för hjälp att svara på elevernas frågor.
- Bjud in en annan lärare till klassrumsbesök/auskultation genom att

ta kontakt med projektledare. Kom ihåg att avsätta tid före och efter lektionen för gemensam reflektion.

- Överväg om elevernas föräldrar behöver informeras om att undervisning om socialtjänsten sker. Den här texten kan användas för att informera föräldrar via de forum och kanaler ni vanligtvis använder: Eleverna kommer den här veckan att få lära sig om socialtjänsten. Det är en del i ett större arbete som kommunen gör för att öka kunskapen hos unga om deras rättigheter och vilket stöd som finns. Vi tycker att det är bra att elever får kunskaper om socialtjänsten eftersom det är ett sätt att öka tryggheten för våra barn.
- Sätt upp affischer på skolan med information till unga om Soc för unga. Projektet kommer att skicka ut affischer till skolan.

Moment D

Gemensam uppföljning

Hur togs undervisningen om socialtjänsten emot av eleverna?

- Vad var fungerade bra i din undervisning?
- Kommer du att göra något annorlunda nästa gång?

Utvärdering efter att arbetet genomförts

- Digitalt frågeformulär till lärare/skolkurator senast fyra veckor efter att undervisning om socialtjänsten genomförts. Frågeformuläret skickas ut med e-post och fylls i via länk.
- Digital enkät till elever efter att undervisning om socialtjänsten genomförts. Forskare/medforskare från FoU Nordväst bjuds in till lektion för att informera om, och administrera, enkäten till eleverna.
- Telefonintervju med rektor
- Eventuella fokusgruppsintervjuer med elever.

Kontakt

Projektledare socialkontoret och medforskare FoU Nordväst

Maja Hagström

maja.hagstrom@sollentuna.se

08-579 216 47

Forskningsansvarig FoU Nordväst

Ylva Spånberger Weitz

ylva.spanberger.weitz@sollentuna.se

08-579 214 53

SOLENTUNA
KOMMUN

